

**НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ ГІДРОБІОЛОГІЇ**

ЗАТВЕРДЖУЮ

**Голова Вченої ради
академік НАН України**

Сергій АФАНАСЬЄВ

ПОРЯДОК

**визнання результатів навчання, здобутих шляхом
неформальної та/або інформальної освіти
в Інституті гідробіології Національної академії наук України**

СХВАЛЕНО

Вченою радою

Інституту гідробіології НАН України,

прот. від 09.06.2025 р. № 5

Введено в дію наказом

від 10.06.2025 р. № 16

КИЇВ - 2025

I. Загальні положення

1. Порядок визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти в (далі – Порядок) Інституті гідробіології Національної академії наук України (далі – Інститут) – нормативний документ, який визначає загальні вимоги до процедури визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти (далі – результати неформального та/або інформального навчання), відповідно до Закону України «Про вищу освіту», яка передбачає самостійне визначення форм навчання та організації освітнього процесу, згідно з Законом України «Про освіту», «Порядком визнання у вищій та фаховій передвищій освіті результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти», затвердженим наказом МОН України від 08.02.2022 № 130, та іншими нормативними документами Інституту.

При підготовці цього Порядку розробники також використовували як зразок чинні нормативні документи інших закладів вищої освіти, зокрема, Житомирського державного університету імені Івана Франка.

2. У цьому Порядку вживаються такі терміни:

- *формальна освіта* – це освіта, яка здобувається за освітніми програмами відповідно до визначених законодавством рівнів освіти, галузей знань, спеціальностей (професій) і передбачає досягнення здобувачами освіти визначених стандартами освіти результатів навчання відповідного рівня освіти та здобуття кваліфікацій, що визнаються державою;
- *неформальна освіта* – це освіта, яка здобувається, як правило, за освітніми програмами та не передбачає присудження визнаних державою освітніх кваліфікацій за рівнями освіти, але може завершуватися присвоєнням професійних та/або присудженням часткових освітніх кваліфікацій;
- *інформальна освіта (самоосвіта)* – це освіта, яка передбачає самоорганізоване здобуття особою певних компетентностей, зокрема під час повсякденної діяльності, пов'язаної з професійною, громадською або іншою діяльністю, родиною чи дозвіллям;
- *кваліфікація* – офіційний результат оцінювання і визнання, який отримано, коли уповноважена установа встановила, що особа досягла компетентностей (результатів навчання) відповідно до стандартів вищої освіти, що засвідчується відповідним документом про вищу освіту;
- *освітня кваліфікація* – це визнана Інститутом та засвідчена відповідним документом про освіту сукупність встановлених стандартом освіти та здобутих особою результатів навчання (компетентностей).
- *результати навчання* – знання, уміння, навички, способи мислення, погляди, цінності, інші особисті якості, які можна ідентифікувати, спланувати, оцінити і виміряти та які особа здатна продемонструвати після завершення освітньої програми (програмні результати навчання) або окремих освітніх компонент;
- *декларація про попереднє навчання* – документ, який містить опис результатів неформального та/або інформального навчання, а також дані про

особу, яка претендує на визнання результатів неформального та/або інформального навчання;

- *визнання результатів неформального та/або інформального навчання особи* – це комплекс процедур, що встановлюють відповідність результатів неформального та/або інформального навчання результатам навчання, передбаченим відповідною освітньою програмою (результатам навчання певних освітніх компонент або програмним результатам навчання), або певному рівню освіти, за підсумками чого приймається рішення про можливість зарахування особі певних освітніх компонент (складових освітніх компонент) відповідної освітньої програми (у т.ч., в рамках її вибіркової складової);

- *валідація* – формалізований процес визначення рівня оволодіння здобувачами запланованими результатами навчання.

3. У процесі визнання Інститутом результатів неформального та/або інформального навчання не підлягають розгляду документи, що підтверджують неформальне навчання та/або професійну, громадську чи іншу діяльність, видані на тимчасово окупованій території України або території держави, визнаної Верховною Радою України державою-агресором або державою-окупантом.

4. У рамках процедур визнання в Інституті результатів неформального та/або інформального навчання не підлягають визнанню результати навчання, визначені у професійних стандартах та/або стандартах, встановлених міжнародними конвенціями або договорами, стороною яких є Україна, для професій, для яких запроваджено додаткове регулювання (для освітніх програм, за якими здійснюється підготовка фахівців відповідних професій), крім випадків передбачених відповідними конвенціями або договорами.

5. Інститут заохочує здобувачів до набуття формальної, неформальної та інформальної освіти. Основними цілями такої освіти є задоволення особистісних та пізнавальних потреб її учасників.

6. Інститут впроваджує процедуру забезпечення якості визнання результатів неформального та/або інформального навчання як складової системи внутрішнього забезпечення якості освіти здобувачів ступеня доктор філософії аспірантури Інституту відповідно до чинного законодавства і цього Порядку.

7. Перезарахуванню можуть підлягати результати неформального та/або інформального навчання, які за змістом та тематикою відповідають як освітній компоненті повністю або окремим її складовим (модулі, окремі теми, індивідуальні завдання тощо).

8. Неформальне навчання може проходити в форматі онлайн або офлайн за допомогою семінарів, вебінарів, тренінгів, майстер-класів, курсів, мотиваційних лекцій, участі у громадських проектах тощо.

9. Порядок визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти, та інформація про уповноважену особу Інституту, яка здійснює прийом документів щодо цього питання, а також вимоги до додаткових документів, розміщуються на вебсайті Інституту.

II. Оцінювання та визнання результатів навчання, отриманих у неформальній та/або інформальній освіті

1. Право на визнання результатів навчання, отриманих у неформальній та/або інформальній освіті, поширюється на здобувачів вищої освіти Інституту.

2. Інститут може визнавати результати неформального та/або інформального навчання осіб, які:

– здобувають вищу освіту в Інституті за певною освітньо_науковою програмою (ОНП);

– переводяться з іншого закладу вищої освіти (наукової установи) до Інституту;

– поновлюються до складу здобувачів вищої освіти Інституту.

3. Здобувач вищої освіти має право претендувати на повне або часткове визнання результатів неформального та/або інформального навчання.

Повне визнання результатів навчання, отриманих в неформальній та/або інформальній освіті, дозволяється для освітніх компонент, викладання яких починається з наступного навчального семестру.

Часткове визнання результатів навчання, отриманих в неформальній та/або інформальній освіті, дозволяється для освітніх компонент, що входять до індивідуального плану здобувача вищої освіти незалежно від семестру викладання.

4. Визнання результатів навчання, набутих у неформальній та/або інформальній освіті, розповсюджується як на обов'язкові, так і на вибіркові компоненти освітньої програми, за якою здійснюється підготовка здобувача освіти.

5. Реалізація права здобувача на врахування результатів неформального та/або інформального навчання при проходженні асистентської педагогічної практики здійснюється шляхом вибору бази практики і можливості часткового визнання результатів неформального та/або інформального навчання та зарахування їх як певних складових практики (лекційні, практичні, майстер-класи або індивідуальні заняття, консультації тощо).

6. Здобувач вищої освіти не може бути звільненим від виконання та захисту дисертаційної роботи й атестації за підсумками визнання результатів неформального та/або інформального навчання.

7. Повне визнання результатів навчання, отриманих у неформальній та/або інформальній освіті з певної навчальної дисципліни в межах як обов'язкової так і вибіркової складової освітньої програми, проводиться до початку семестру, в якому, згідно з навчальним планом, передбачено її вивчення.

8. У випадку, якщо здобувач звертається з проханням часткового визнання результатів неформального та/або інформального навчання як частини результатів навчання для зарахування окремих складових певної освітньої компоненти (модуля, окремої теми, індивідуального завдання тощо), процедура може здійснюватися у відповідному семестрі вивчення освітньої компоненти, але не пізніше підсумкової атестації згідно з розкладом навчальних занять.

9. Для визначення можливості визнання результатів навчання, отриманих в неформальній та/або інформальній освіті, та зарахування здобувачу певних освітніх компонент (складових освітніх компонент) відповідної ОНП застосовуються такі критерії:

– відповідність результатів навчання, отриманих в неформальній та/ або інформальній освіті, конкретним освітнім компонентам чи їх складовим за обсягом, змістом та результатами навчання, визначеними у ОНП або робочою програмою (РП) навчальної дисципліни;

– співставлення отриманих компетентностей із Національною рамкою кваліфікацій та/ або Стандартом вищої освіти за спеціальністю.

10. Визнання результатів навчання, отриманих у неформальній та/ або інформальній освіті, які здобуті до початку навчання на цьому рівні вищої освіти або здобуті у період формального навчання на попередньому рівні вищої освіти, здійснюється з обов'язковим проходженням здобувачем процедури валідації.

11. Методами оцінки результатів навчання, отриманих в неформальній та/ або інформальній освіті, можуть бути: співбесіда, звіт у вигляді презентації чи усної доповіді, заходи підсумкового контролю у РП навчальної дисципліни (оцінка встановлення рівня сформованості практичних навичок, тестування, опитування тощо).

12. Загальний обсяг навчальних дисциплін ОНП, що може бути повністю зарахований здобувачу за підсумками визнання результатів неформального та/ або інформального навчання, не може перевищувати 25 % відповідної ОНП.

13. Повне визнання результатів навчання, отриманих у неформальній та/ або інформальній освіті з певної навчальної дисципліни освітньої програми (в тому числі вибіркової), може відбуватися в обсязі не більше 10 кредитів ЄКТС.

III. Порядок та процедура визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/ або інформальної освіти

1. Визнання Інститутом результатів неформального та/ або інформального навчання особи передбачає такі загальні процедури:

- подання особою заяви щодо визнання (Додаток 1);
- подання декларації у письмовій формі про попереднє навчання (Додаток 2);
- подання додаткових документів, які підтверджують наведену у декларації про попереднє навчання інформацію (за наявності).

У випадку подання зазначених документів іноземною мовою заявник подає їх переклад, засвідчений в установленому порядку.

Подання заяви та ідентифікація результатів неформального та/або інформального навчання є добровільним.

2. Здобувач вищої освіти, який звертається до Інституту щодо повного/часткового визнання результатів неформального та/або інформального навчання (заявник), подає до відділу аспірантури (зав.аспірантурою) відповідну заяву, декларацію про попереднє навчання та додаткові документи, які

підтверджують наведену інформацію у декларації (за наявності).

3. Для повного зарахування заявнику певної навчальної дисципліни освітньої програми заява подається не пізніше, як за 15 робочих днів до початку семестру, в якому планується вивчення відповідної навчальної дисципліни.

4. Декларація про попереднє навчання повинна містити:

- прізвище, ім'я, по батькові (за наявності) заявника;
- опис результатів неформального та/або інформального навчання, щодо визнання яких подається заява;
- інформацію про суб'єкта, який здійснював неформальне навчання або з яким пов'язана професійна, громадська або інша діяльність (за наявності), під час якої здобувались відповідні результати навчання;
- інформацію про попереднє навчання та досвід діяльності заявника, під час яких здобувались результати неформального та/або інформального навчання, зокрема, періоди неформального та/або інформального навчання та/або відповідної діяльності (за наявності);
- перелік додаткових документів, що надаються заявником для підтвердження інформації про неформальне та/або інформальне навчання (за наявності) (сертифікати, свідоцтва, посвідчення тощо).

5. За потреби Інститут в особі завідувача аспірантури та/або наукового керівника здобувача, та/або викладача відповідної дисципліни надає консультативну допомогу заявникам щодо заповнення декларацій про попереднє навчання, зокрема, щодо опису результатів неформального та/або інформального навчання для їх подальшого співставлення з результатами навчання, передбаченими відповідною освітньо-науковою програмою (ОНП) та робочою програмою (РП) навчальної дисципліни.

6. Заступник директора з наукової роботи, гарант ОНП (за якою навчається заявник) та/або викладач відповідної дисципліни здійснюють попередній аналіз достатності інформації щодо здобутих заявником результатів неформального та/або інформального навчання заявника та перевірку наданої інформації.

7. Для підтвердження або уточнення необхідної інформації Інститут може направляти запит до зазначених у декларації про попереднє навчання суб'єктів, які здійснювали неформальне навчання, або де здійснювалася професійна, громадська чи інша діяльність, під час якої заявником здобувались результати неформального та/або інформального навчання. Відповіді зазначених суб'єктів приймаються до розгляду як додаткові документи (матеріали), які засвідчують наведену заявником інформацію. Термін розгляду заяви за таких умов може бути продовжений, про що Інститут інформує заявника.

8. За результатами аналізу, перевірки отриманої інформації заступник директора з наукової роботи приймає попереднє рішення про можливість проводити подальші процедури визнання, накладаючи відповідну резолюцію на заяві здобувача.

9. Строк розгляду заяви та прийняття рішення про можливість/неможливість проводити подальші процедури визнання на основі наданої

заявником інформації становить не більше десяти робочих днів. У разі направлення запитів про підтвердження або уточнення необхідної інформації строк розгляду заяви може бути продовжений до отримання зазначеної інформації та її опрацювання Інститутом.

10. Для проведення процедури визнання результатів неформального та/або інформального навчання формується Комісія, склад якої затверджується наказом директора Інституту. До складу Комісії, як правило, входять заступник директора з наукової роботи, гарант ОНП, за якою навчається заявник, зав.аспірантурою, викладач дисципліни, до якої пропонується зарахувати результати навчання, представник Ради молодих учених. Члени Комісії повинні бути обізнаними у предметі оцінювання, компетентними у питаннях оцінювання та визнання, неупередженими, здатними створювати належний психологічний клімат для заявника, не мати конфлікту інтересів.

Присутність заявника на засіданнях Комісії є обов'язковою.

11. Комісія на підставі інформації, що міститься у декларації та наданих документах, здійснює співставлення результатів неформального та/або інформального навчання заявника з результатами навчання, за ОНП та РП навчальної дисципліни. Співставлення задекларованих заявником результатів здійснюється шляхом аналізу і порівняння за змістом та рівнем складності тощо.

12. За результатами співставлення Комісія приймає рішення щодо:

- для обов'язкових і вибіркового компонентів освітньої програми – відповідність/невідповідність задекларованих результатів неформального та/або інформального навчання заявника певним програмним результатам навчання/результатам навчання, передбаченим ОНП/РП, або дескрипторам Національної рамки кваліфікацій за восьмим рівнем, та ідентифікує результати навчання, які підлягають оцінюванню.

15. Обов'язковою умовою визнання відповідності є валідація отриманих результатів навчання відповідним програмним результатам за даною ОНП.

16. Максимальна кількість кредитів, які перепризначаються за результатами неформального та/або інформального навчання, є такою самою (повне зарахування) або меншою (часткове зарахування) за кількість кредитів відповідної навчальної дисципліни.

17. В разі позитивного рішення Комісії вносяться відповідні зміни до індивідуального плану здобувача, які затверджуються вченою радою.

18. Якщо інформація, наведена у декларації про попереднє навчання, та додаткові документи, надані заявником та суб'єктом неформального та/або інформального навчання, не дозволяють ідентифікувати результати неформального та/або інформального навчання для їх подальшого співставлення з результатами навчання, передбаченими відповідною програмою навчальної дисципліни, або наведена у декларації про попереднє навчання інформація щодо неформального навчання або досвіду діяльності заявника не підтверджується, Інститут в особі Комісії повертає документи заявнику без подальшого розгляду із зазначенням підстав прийняття такого

рішення.

19. Прийняття рішення про визнання Інститутом результатів неформального та/або інформального навчання заявника здійснюється за підсумками їхнього оцінювання. Методи, зміст та обсяг оцінювання результатів навчання заявника повинні забезпечувати оцінювання усіх змістових складових відповідного результату навчання (змістову валідність). Оцінювання та визнання результатів неформального та/або інформального навчання відбувається колегіально на засіданні Комісії.

20. Для оцінювання результатів неформального та/або інформального навчання заявника Комісія визначає обсяг і методи демонстрації та вимірювання цих результатів навчання з урахуванням їх змісту та можливої специфіки. Методи демонстрації та вимірювання результатів неформального та/або інформального навчання заявника можуть відрізнятися від методів, які застосовуються для здобувачів освіти в рамках відповідної освітньої програми, або бути тотожними, водночас вони повинні забезпечувати змістову валідність оцінювання.

21. Комісія приймає рішення про визнання результатів неформального та/або інформального навчання заявника, якщо за підсумками оцінювання підтверджено відповідність цих результатів результатам навчання, передбаченим відповідною ОНП/РП навчальної дисципліни.

22. Комісія приймає рішення про повне зарахування заявнику певної навчальної дисципліни освітньої програми, якщо за підсумками визнання результатів неформального та/або інформального навчання і для обов'язкових, і для вибіркових компонентів освітньої програми:

- визнаються всі результати навчання, передбачені цією навчальною дисципліною (згідно з матрицею ОНП та РП). В такому випадку заявнику зараховується відповідна навчальна дисципліна у повній кількості кредитів ЄКТС.

- встановлюється відповідність отриманих компетентностей дескрипторам Національної рамки кваліфікацій за восьмим рівнем та може зараховуватися як вибіркова навчальна дисципліна, обсяг ЄКТС якої визначається відповідною ОНП.

Якщо заявнику зараховується навчання в межах вибіркової компоненти освітньої програми, які не входили до переліку вибіркових дисциплін Інституту, то визнані результати навчання відображаються в індивідуальному навчальному плані здобувача у кредитах відповідних ЄКТС.

Комісія виставляє оцінку відповідно до діючої в Інституті шкали оцінювання.

23. Якщо заявник за результатами проведеного Комісією оцінювання отримав менше 60 балів, то результати навчання, отримані в неформальній та/або інформальній освіті, йому не зараховуються.

24. Якщо за підсумками визнання результатів неформального та/або інформального навчання опанована лише частина результатів навчання, передбачена певною навчальною дисципліною, заявнику зараховуються окремі види навчальної роботи за такою навчальною дисципліною.

25. Якщо Комісія приймає рішення про часткове визнання результатів неформального та/або інформального навчання заявника в межах вибіркової компоненти освітньої програми, заявнику зараховується певна кількість кредитів за цією складовою освітньої програми.

26. За підсумками роботи Комісії складається протокол, у якому міститься висновок про повне (часткове) зарахування або відмову у визнанні результатів неформальної та/або інформальної освіти з відповідної навчальної дисципліни.

27. В разі повного визнання результатів неформального та/або інформального навчання з відповідної навчальної дисципліни у відомість обліку успішності заявника вносяться відповідні записи та виставляється оцінка за підписом голови Комісії. Заявник повністю звільняється від вивчення зарахованої навчальної дисципліни у наступному семестрі.

Якщо Комісія приймає рішення щодо можливості лише часткового визнання результатів неформального та/або інформального навчання (зарахування окремого модуля, окремих тем навчальної дисципліни, індивідуальних завдань тощо), заявник звільняється від виконання відповідних завдань, отримуючи за них визначені в протоколі Комісії бали.

28. Протокол засідання Комісії та всі інші матеріали (копія наказу, заява здобувача, копії інших документів заявника – сертифікати, свідоцтва, посилення тощо) зберігаються в особовій справі здобувача. Витяг з протоколу, у якому міститься висновок Комісії, додається до навчальної картці заявника.

29. В разі відмови Комісії у визнанні результатів, отриманих у неформальній та/або інформальній освіті, заявник має право звернутися із письмовою заявою на ім'я директора Інституту щодо апеляції результатів роботи Комісії.

30. Заявник має право повторно подати на розгляд Інституту заяву про визнання результатів неформального та/або інформального навчання і декларацію з уточненою інформацією, та додаткові документи, що її підтверджують і дозволяють ідентифікувати результати неформального та/або інформального навчання заявника.

ДОДАТКИ

Додаток 1

Зразок заяви щодо визнання результатів неформального та/ або інформального навчання

Директору
Інституту гідробіології НАН України

здобувача (-ки) _____ року навчання

ОНП _____

(Прізвище, ім'я, по батькові)

Контактний телефон: _____

Заява

Прошу визнати результати навчання, набуті мною у _____ освіти
(неформальній/ інформальній)
з метою зарахування навчальної дисципліни _____,
(назва навчальної дисципліни)

_____ компоненти освітньої програми.
(обов'язкової вибіркової)

З програмою навчальної дисципліни, на перерахування результатів навчання з якої претендую, та з «Порядком визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/ або інформальної освіти» ознайомлений.

До заяви додаю:

1. Декларацію про попереднє навчання.
2. Додаткові підтверджувальні документи:

_____
_____.

_____
(дата)

_____
(підпис)

_____
(Власне ім'я ПРІЗВИЩЕ)

Погоджено:

Гарант освітньої програми

_____

_____

Науковий керівник

_____

_____

ІНСТИТУТ ГІДРОБІОЛОГІЇ НАН УКРАЇНИ

ДЕКЛАРАЦІЯ ПРО ПОПЕРЕДНЄ НАВЧАННЯ

Розділ 1. Загальні відомості.

Прізвище, ім'я, по батькові* заявника	
Спеціальність	<small>(шифр та назва)</small>
Освітня програма	<small>(назва)</small>
Форма здобуття освіти, рік навчання	<small>(день/ рік навчання в аспірантурі)</small>
Вид освіти в якому здійснювалося навчання та	<small>(неформальна/ інформальна, тренінг, майстер-клас, семінар, майстерня, курси, вебінар)</small>
Форма навчання*	<small>тренінг, майстер-клас, семінар, майстерня, курси, вебінар)</small>
Термін проходження навчання*	з « » 20 р. по « » 20 р.
Статус навчальної дисципліна	<small>(обов'язкова/ вибіркова)</small>
Навчальна дисципліна, на перерахування результатів навчання з якої претендує заявник	<small>(назва навчальної дисципліни відповідно до навчального плану/ переліку вибіркової навчальних дисциплін)</small>

Примітка: * - за наявності.

Розділ 2. Інформацію про суб'єкта (-тів), який (-і) здійснював (-ли) неформальне навчання або з яким (-ми) пов'язана професійна, громадська або інша діяльність, під час якої здобувались відповідні результати навчання.

Назва закладів/ установ/ організацій/ ППП осіб, що надали рекомендаційні листи тощо	Додаткова інформація*

Примітка: * - за наявності.

Розділ 3. Опис результатів неформального/ інформального навчання, щодо визнання яких подається заява.

№ з/п	Результати навчання (компетентності) здобуті під час неформального/ інформального навчання
1.	
2.	

Розділ 4. Перелік документів, що надаються заявником для підтвердження інформації про неформальне/ інформальне навчання (сертифікати, свідоцтва, посвідчення тощо).

№ з/п	Назва	Вихідні дані
1.		
2.		

Надана мною інформація є достовірною. З «Кодексом академічної доброчесності Житомирського державного Інституту у» ознайомлений.

Даю згоду на обробку моїх персональних даних та на перевірку інформації щодо проходження неформального/ інформального навчання.

_____ (дата)

_____ (підпис)

_____ (Власне ім'я ПРІЗВИЩЕ здобувача)